

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille J. Nieuwenburg
Auteur Dhr. R.J.A. van Noort
Telefoon 5114010 E-mail: rjanoort@haarlem.nl
SZW/BB Reg.nr. 2010/155813
GEEN bijlagen kopiëren
B & W-vergadering van 22 juni 2010

Onderwerp

Aanvulling Participatiebudget re-integratie en educatie

DOEL: Besluiten

Het college besluit uit hoofde van haar uitvoeringsbevoegdheid.

B&W

1. Het participatiebudget in 2010 aan te vullen met € 4,4 miljoen en dit bedrag te onttrekken aan de meeneemregeling/reserve Werkdeel (€ 3,1 miljoen) en de reserve Inkomensdeel (€ 1,3 miljoen).
2. De inzet van het instrument Work-first met verloning tegen minimumloon in 2010 te beperken tot een gemiddelde van ca. 300 trajecten.
3. De raadscommissie Samenleving zal worden geïnformeerd over het besluit.

Collegebesluit

Onderwerp: Aanvulling Participatiebudget re-integratie en educatie

Reg.nummer: SZW/BB 2010/155813

1. Inleiding

Aanleiding

Het re-integratiebudget WWB (het zogenaamde Werkdeel WWB) is in 2009 met circa € 3,6 miljoen overschreden. Omdat er nog een flinke reserve uit voorgaande jaren bestond, kon het tekort in 2009 worden aangevuld. De in 2009 gestarte trajecten lopen grotendeels door in 2010, zodat een vergelijkbare overschrijding in 2010 te verwachten is. Hiervoor is echter geen toereikende reserve meer voorhanden. Tegenover de extra uitgaven in het Werkdeel staat een besparing op de betaalde uitkeringen.

In deze nota worden maatregelen voorgesteld om het tekort 2010 op het Werkdeel te dekken.

Gelet op de te verwachten verdere rijksbezuinigingen op het participatiebudget, zoals de al bekende op de volwasseneneducatie, zijn in de toekomst nog aanvullende maatregelen noodzakelijk. De inhoudelijke keuzes waarop de structurele maatregelen worden gebaseerd worden separaat aan de raad voorgelegd.

Als basis voor het nog op te stellen nieuwe re-integratie en participatiebeleid worden in deze nota tevens twee uitgangspunten over de toekomstige financiering van onze re-integratie-inspanningen voorgelegd.

2. Besluitpunten college

1. Het participatiebudget in 2010 aan te vullen met € 4,4 miljoen en dit bedrag te onttrekken aan de meeneemregeling/reserve Werkdeel (€ 3,1 miljoen) en de reserve Inkomensdeel (€ 1,3 miljoen).
2. De inzet van het instrument Work-first met verloning tegen minimumloon in 2010 te beperken tot een gemiddelde van ca. 300 trajecten.
3. De raadscommissie Samenleving zal worden geïnformeerd over het besluit.

3. Beoogd resultaat

Resultaat 2010

Met de aanvulling van het budget kunnen de begrotingsafspraken met Paswerk nagekomen worden en hoeft geen harde ingreep in de overige re-integratie-inspanningen te worden gedaan. Bovendien blijft naar verwachting het positieve saldo op het uitkeringenbudget in stand.

Structureel resultaat

De gekozen uitgangspunten vormen de basis voor de uitwerking van ons nieuwe re-integratie- en participatiebeleid. Daarin zullen wij als gevolg van de gewijzigde financiële omstandigheden een nieuwe balans tussen Werkdeel, Inkomensdeel en uitvoeringskosten moeten vinden.

4. Argumenten

4.1 Benodigde aanvulling Participatiebudget 2010 bedraagt circa € 4,4 miljoen

De uitgaven 2009, begroting 2010 en prognose 2010 Werkdeel Wwb en Web kennen het volgende beeld:

Voorzieningen	Realisatie 2009	Begroting 2010	Prognose 2010	Tekort 2010 (begroting-prognose)
Work First	7.000.000	5.350.000	8.300.000	
Diagnose en assessment	600.000		1.200.000	
ID & Wiw	3.200.000	3.813.000	2.900.000	
Ambtelijke kosten	2.300.000	1.570.000	1.800.000	
Re-integratie	1.900.000	2.268.000	1.200.000	
Sociale activering	1.500.000	963.000	2.200.000	
Inburgering Wwb	600.000		600.000	
Subtotaal re-integratie	17.100.000	13.964.000	18.200.000	-4.236.000
Voorzieningen Web				
Open Leer Centrum	260.000		279.000	
Volwasseneneducatie	820.000	798.000	412.000	
Vavo	720.000	537.000	824.000	
Subtotaal Web	1.800.000	1.335.000	1.515.000	-180.000
Totaal	18.900.000	15.299.000	19.715.000	-4.416.000

De rijksbijdrage 2010 voor re-integratie bedraagt in 2010 € 12,6 miljoen. Naar verwachting komen de uitgaven voor re-integratie in 2010, na beperking van de instroom (zie argument 3.1.1), uit op € 18,2 miljoen. Bij de 1^e bestuursrapportage 2010 is al een bedrag van € 1,3 miljoen uit de reserve Werkdeel toegevoegd aan het budget re-integratie. Per saldo resteert nog een nog te dekken tekort van € 4,2 miljoen.

Voor educatie bedraagt het beschikbare budget € 1,3 mln. De verwachte uitgaven 2010 bedragen € 1,5 miljoen. Per saldo resteert nog een nog te dekken tekort van € 0,2 miljoen.

Om het tekort van € 4,4 miljoen te dekken wordt voorgesteld om de onttrekking uit de meeneemregeling/reserve Werkdeel te verhogen met € 3,1 miljoen tot € 4,4 miljoen. Hierdoor komt de meeneemregeling/reserve werkdeel uit op € 0.

Het resterende tekort ad € 1,3 miljoen wordt gedekt uit de reserve Inkomensdeel WWB (zie argument 3.1.2). De reserve Inkomensdeel komt hierdoor ultimo 2010 uit op € 2,4 miljoen

4.1.1 Instroom Work-first

Ons belangrijkste re-integratievoorziening is Work-first, waarbij aanvragers van een bijstandsuitkering geen uitkering krijgen aangeboden, maar werk bij Paswerk met een minimuminkomen. De kosten van dit aanbod bedragen (loonkosten plus begeleiding) circa € 2.100 per persoon per maand. In januari 2010 liepen er ca. 450 trajecten. Zonder beperking van de instroom komen de verwachte kosten 2010 uit op € 9,1 miljoen.

Om de kosten van de Work-first trajecten te verlagen kan een volledige instroomstop worden doorgevoerd. Dit zou leiden tot een uitgavenbedrag van € 7,8 miljoen aan trajectkosten.

Echter, onze begrotingsafspraken met Paswerk gaan uit van gemiddeld 300 contracten. Beperking van de instroom tot onder een niveau van 300 trajecten heeft dan ook niet de voorkeur, aangezien dit zal leiden tot leegloop bij de begeleidingsorganisatie. Dit schaadt het exploitatieresultaat van Paswerk, waardoor de gemeente achteraf extra zal moeten bijdragen om de exploitatie van Paswerk sluitend te houden.

Voorgesteld wordt om het instroomvolume te beperken tot een gemiddelde van ca. 300 trajecten. Naar verwachting komen de kosten 2010 dan uit op € 8,3 miljoen.

4.1.2 Inzetten WWB-reserves houdt begrotingsvoordeel in stand.

De extra inzet in Work-firsttrajecten in 2009 heeft geleid tot een aanzienlijk overschot op het uitkeringenbudget van het WWB-Inkomensdeel (circa € 7 miljoen). Deze extra inzet kon worden gefinancierd vanuit de meeneemregeling/reserve Werkdeel, die anders had moeten worden teruggegeven aan het Rijk. Ook in 2010 houden wij in onze prognoses rekening met een overschot op het uitkeringenbudget. Om dit overschot te realiseren, zal de inzet van de verloningen via Work-firsttrajecten noodzakelijk zijn. Ten opzichte van 2009 is de ruimte in de meeneemregeling/reserve Werkdeel echter niet voldoende om de Work-firsttrajecten volledig te dekken. Gezien het feit dat de inzet van het instrument Work-first leidt tot een voordeling effect op het budget Inkomensdeel wordt voorgesteld om de resterende dekking uit de reserve Inkomensdeel te onttrekken. Bij een groter voordeel op de uitkeringen dan nu in de begroting verwerkt, bijvoorbeeld door gunstige bijstelling van onze budgetten door het Rijk, kan bij de jaarrekening de reserve weer worden aangevuld.

4.2 Meerjarige ontwikkelingen

Als gevolg van maatregelen van het Rijk ontvangt Haarlem de komende jaren een steeds lager re-integratiebudget. Het is derhalve noodzakelijk om naast de dekking 2010 ook structureel een aantal maatregelen door te voeren. Hiervoor wordt een separaat raadsvoorstel voorbereid.

Het meerjarenbeeld voor de omvang van het Werkdeel ziet er als volgt uit:

Jaar (bedragen x € 1 miljoen)	2009	2010	2011	2012
Werkdeel	13,9	12,7	11,7	11,1
Reserve Werkdeel	9	4	0	0
Web	1,8	1,3	1,0	1,0
Totaal	24,8	18,0	12,7	12,1

Als basis voor het nog op te stellen nieuwe re-integratie en participatiebeleid worden de volgende twee uitgangspunten over de toekomstige financiering van onze re-integratie-inspanningen voorgelegd.

4.2.1 Lager re-integratiebudget maakt benutten inverdieneffecten noodzakelijk

De bezuinigingen van het Rijk treffen niet alleen de re-integratiebudgetten, maar ook de voor educatie bestemde budgetten.

Zowel de trajecten met verloning (geen uitkering nodig) als het Vavo (deelnemers ontvangen studiefinanciering) leiden tot inverdieneffecten in het budget WWB-inkomensdeel respectievelijk het WIJ-budget. Gelet op de meerwaarde van deze trajecten voor de cliënten kan het uitkeringsgeld beter worden ingezet voor scholing en re-integratie dan alleen voor de verstrekking van een uitkering. Daarom kiezen wij ervoor om bij de uitwerking van het nieuwe re-integratie en participatiebeleid als uitgangspunt te kiezen dat de door het gebruik van verloningsconstructies uitgespaarde bijstandsuitkeringen zo nodig beschikbaar komen voor aanvulling van het re-integratiebudget. Wij zullen het met dit uitgangspunt ontwikkelde beleid als kaderstellend beleid voorleggen aan de Raad.

4.2.2 Werk moet lonen en loon naar werken

In het huidige re-integratiebeleid ontvangen cliënten een salaris tegen minimumloon ongeacht hun arbeidsprestaties. Nu wij dit beleid om financiële redenen niet langer kunnen volhouden, kiezen wij ervoor om slechts tot verloning over te gaan voor die cliënten die in hun arbeidsprestaties daadwerkelijk productiewaarde voor de werkgever realiseren. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat voor veel werknemers in de huidige regeling de overgang van het Work-firsttraject naar de reguliere arbeidsmarkt nog een grote stap is. Wij gaan met onze uitvoeringsorganisatie Paswerk in overleg om na de assesment-periode voorafgaand aan de verloning het Work-firsttraject als participatiebaan (werken met behoud van uitkering) vorm te geven.

5. Kanttekeningen

Aanvullende maatregelen blijven noodzakelijk

Gelet op de te verwachten verdere rijksbezuinigingen op het participatiebudget, zoals de al bekende op de volwasseneneducatie, zijn in de toekomst nog aanvullende maatregelen noodzakelijk. Te denken valt aan het beëindigen van de ID-banen, het minder ruimhartig inzetten van sociale activeringsvoorzieningen, het maken van keuzes ten aanzien van inzet van middelen voor doelgroepen, het stopzetten van activeringsprojecten in de stad. Dit zijn inhoudelijke keuzes waarover wij voorstellen separaat aan de raad voor zullen leggen.

6. Financiële consequenties

Dit besluit heeft geen effect op het begrotingsaldo 2010. De geprognosticeerde overschrijding van de begroting wordt enerzijds gecompenseerd door een beperking op de instroom Work-first. Anderzijds wordt er een hogere onttrekking gedaan uit de reserves Werkdeel en Inkomensdeel. Het niveau van de beschikbare reserves wordt als gevolg van het voorstel wel lager. Na effectuering van de extra onttrekkingen bedraagt de omvang van de reserves Werkdeel en Inkomensdeel respectievelijk € 0 en € 2,4 miljoen.

Samengevat zijn de financiële consequenties als volgt (bedragen in miljoenen):

Werkdeel/re-integratie 2010		
Verwachte kosten re-integratie	18,2	
Verwachte inkomsten re-integratie	-12,7	
Reeds ingezette reserve werkdeel	-1,3	
Tekort re-integratie		4,2
Web 2010		
Verwachte kosten web	1,5	
Verwachte inkomsten web	-1,3	
Tekort Web		0,2
Totaal tekort participatiebudget		4,4
Dekking:		
Inzet resterende reserve werkdeel		3,1
Inzet reserve Inkomensdeel		1,3
Totaal dekking		4,4
Effect begroting 2010		0

De meerjarige budgettaire consequenties zijn afhankelijk van de aanvullende maatregelen, die separaat aan de raad worden voorgelegd.

7. Uitvoering

De uitvoering ligt in handen van de hoofdafdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

8. Bijlagen

Niet van toepassing.